గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

REGISTERED No. N. 45 హైదరాబాదు—దక్కన్. REGISTERED No. M. 2185

సంపుటము ౨ } ప్రభవ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౭ శుక్రవారము. (౧౯ ఆగస్టు ౧౯౨౭) { సంచిక ౩౦

వింత మార్పులు

(పులిగిళ్ల అంజయ్య గుప్తగారు)

కాలమై పరీక్ష యేమో గాని ప్రపంచమున నేడెల్ల చూచినను మార్పులే గానబడుచున్నవి. మత విషయములలో నొక వింత, మర్యాదధర్మములలో మఱియొక వింత, సాంఘిక విషయములలో నొక వింత, సంసార నియమములలో నింకొక వింత, ఆచార భాగములో నొక వింత, ఆశ్రమ ధర్మములలో వేరొక వింత, పత్రికలలో నొక వింత, పండితులలో నొక వింత ఎందు చూచినను ఆశ్చర్యము గాక తప్పదు. శాస్త్రుల వారు ధనముపై యాశ చేతనో లేక తమవారికి సుఖాయాసముగా ప్రయోజనము గలుగుటకై శాస్త్రములకు వేఱు అర్థముల కల్పించుచున్నారు. శెట్టిగారు "శాస్త్రుల వారికి తెలియని దేమున్నది? 'బ్రాహ్మణో మమ దేవతా' యను శాస్త్రము సారముగా బ్రాహ్మణులే సాక్షాత్పరమాత్మ స్వరూపులు. ఆనాడు మించిన భగవంతుడు వేఱొకడున్నాడా" యని శాస్త్రుల వారి వాక్యమునే భగవద్వాక్యముగా విశ్వసించుచున్నారు. జ్యోతిష్యుల వారు స్వార్థమే శేషమై ప్రతిదానికిని నక్షత్రము లనుకూలముగా లేవని చెప్పుచున్నారు. నవగ్రహముల పూజించినగాని నక్షత్రముల దోషము తొలగదని ప్రతిష్ఠాజాతుల బోధించుచున్నారు. నవగ్రహ పూజకంటెను బ్రాహ్మణ సంతర్పణయే బలమైన సాధనమని బ్రాహ్మణులైన పురోహితులు పలుకుచున్నారు. నవగ్రహ పూజలచే శాంతిల్లునో? లేక బ్రాహ్మణ సంతర్పణ వలననే శాంతిల్లునో? ఎందులో నెంత శక్తి గలదో యెవరికిని తెలియదు. వేనిచే గాక ఒకదానితో కాకపోయిన నొకదానితో నైనను శాంతిల్లునని నవగ్రహ పూజయు, బ్రాహ్మణ సంతర్పణయు, రెంటినిన్ని శెట్టిగారు బహుజాగ్రతతో జేయుచున్నారు. ఇంతలో కొందరు దేశీయనాయకులు బయలుదేరి "అయ్యో! పాత్రాపాత్రల విచారించకుండ దేశస్థితి కనిపెట్టకుండ యెంతయో ధనము వ్యర్థించి, భూముల సంపాదించి హాయిగా సుఖజీవనము గడుపుచున్న బ్రాహ్మణులకు, భోజనమునకున్ను మొక్కువారంతగా లేకపోయినను, ఆరకె విచిత్ర వస్తువుల చేతను, వివిధాలంకారముల చేతను, దినదినము మిక్కిలి ధనవంతులై, సోమరిపోతుల జీవనమునకై యుపయోగపడుచుండిన దేవాలయములకున్ను యీ రీతిగా ధనవ్యయమును గావించుట న్యాయమా? ఇంతకంటెను యే జాతీయ కళాశాలలలో యే దేశీయ శిల్ప పరిశ్రమాభివృద్ధికో వ్యయము చేసిన నెంత చక్కగా నుండెడిది" అని మొఱపెట్టుకొనుచున్నారు. వెంటనే పూర్వాచార పరాయణులు పెద్దలును నొక్కిపెట్టిన "వీరెల్లరును విద్యా ఖండమునకేగి క్రైస్తవ కళాశాలలలో చదువుకొని వచ్చినవారు. ఏమి దేవాలయములేల! బ్రాహ్మణ భోజనము లేల!" యని మూర్ఖులైన సాహంకారులై యీమాట దేశబాంధవుల పోలిక జేయుచున్నారు. నిజము నిజము సనాతన ధర్మమునకూర్పు యీ మోటుగుడ్డల వారికేమెఱుక? చక్కగా మనకు జ్ఞానబోధ జేయుటకై మన పురోహితులుండగా మనము జాతీయ కళాశాలల స్థాపించి వాటిలో చదువుకొనవలసిన దేమి? అవి చక్కగా మూఢులచేస్తవి, ఒకరికొకరు మిళ్లుపించు దేశీయ పరిశ్రమాభివృద్ధికై పనికేమి? దేశములేని గీతములేని కళాశాలలేవు గీతాశాలలు లేవు దేవాలయములను మించినదా? దేశాభివృద్ధి బ్రాహ్మణ సంతర్పణలను మించినదా? జాతీయ విద్యాభివృద్ధి. వీరెల్లరును సనాతనాచార దూరులైన మూర్ఖులని పురోహితులపై యధిక విశ్వాసముగల సాహుకారులెల్లరును నీరసము చున్నారు. అయ్యో! మనసంఘమింతటి మతిలేనిదాయెనన్నదే! యని యిప్పుడిప్పుడు కొందరు మహానుభావులు విలపించుచున్నారు. నేడు స్థితిని మరచి గొప్పగొప్ప దేవ స్వాముల నాశ్రయించి సమస్త భోగముల ననుభవించుచు, యిచ్చుటే వారికెమాత్రము కష్టములు లేనివి కొందరు కవులు పద్యముల రచించుచున్నారు. వివాహముల నతి బాల్యముననే చేయుచుండుటచే బ్రహ్మచర్యము పాడుబడినది. విద్యా బలములు మిద్యలైనవి. వేశ్యలెక్కుడై వ్యభిచారాది దుర్గుణములు పెరుగుటచే గృహస్థ ధర్మము నశించినది. అధర్మము వృద్ధియైనది. రానురాను మానవ సంతానము బలహీనమగుచున్నది. పురుషులు కట్టుబట్టలు లేనివారలై విద్యా విహీనులై యింద్రియములు జయించలేక, భార్యభర్తల భార్య నొకరుపోయిన వెంటనే యింకొకరిని వివాహమాడుచుండుటచే విధవల సంఖ్య హెచ్చి పతిహీనలై, వ్యభిచారము వృద్ధియై, భ్రూణహత్యాది మహాపాతకములకు తావిచ్చి, వానప్రస్థాశ్రమము మంటగలిసినది. వర్ణసంకరము గలిగినది. పాపము హెచ్చినది. ఇంద్రియ నిగ్రహము గతించిన సన్యాసము నేటి బంధనమై పోయినది. పరిశుద్ధమైన దండకమండలములచే బూని నిరాశచే స్థిరబుద్ధితో బ్రహ్మచింతన గలవారై శత్రు మిత్రులని గాని శీతోష్ణములని గాని భేదభావము లేక భిక్షాటనచేయుచు భుజకీర్తి కిరీటాదుల ధరించి ధగధగలాడు పతకాదులచే దొంతుల చేరు, స్వర్ణభూషణములు చేతు, నాప్రభోళ్ల, మఠములకిరుముకొని రాగద్వేషములు గలిగి యేదో యొక కులముతో సంబంధము నుంచుకొని పాదపూజల గావించి పేసికొనుచు శిష్యులకంటెను శిష్యరాండ్ర నేయెక్కువగా గలిగి, సమస్త భోగములను మరిగి మతమునకై లేనియధికారమును గలిగించుకొని గురవాంకార పడుచు మతము మంట గలిసినను లక్ష్యముచేయక, వ్యభిచారాది మహాపాతకముల సహించుచున్నారు, సుఖజీవనము గడుపుచుండుటచే పవిత్రమైన సన్యాసధర్మము మంటగలిసినది. వారి మూలమున రాను రాను ప్రజలకు విశ్వాసము నశించు

చున్నది ప్రజల నాకర్షించు శక్తి వారిలో గానవచ్చుటలేదు.

ఈ మధ్య నొక మహారాష్ట్రీయుడు నేను యీ ప్రభవ సంవత్సర ఆంధ్ర పుగాది సంచికలోని చిత్రపటముల జూచుచుండగా దానిలోని 112 వ పేజీలో శ్రీ శంకర స్వాములవారి చిత్రపటమును గాంచి ఆంధ్రము తెలియనివాడు గావున లక్ష్మీదేవి విగ్రహమని దలంచుటయు, శంకరస్వాములవారిదని నేననగా నేను హాస్యము జేయుచున్నానని నన్ను నమ్మకపోవుటయు, పాఠకుల కాశ్చర్యముగలుగకపోదు చిత్రపటములోని శంకర స్వాములవారికి తలపై కిరీటముండుటయు మూతిపై మీసములు లేకపోవుటయు, గుండ్రని ముఖమును గలిగి కంఠమునను చేతులకున్ను యొక మార్వాడీ సాహుకారి భార్యకువలెనే యనేక స్వర్ణభూషణములుండుటయు, గాంచి ఆంధ్రభాషా జ్ఞాన రహితుడగుటచే లక్ష్మీదేవి విగ్రహమని నా మహారాష్ట్ర స్నేహితుడు భావించుటలో నాశ్చర్యమేమి? ఇవియేనా? స్వాములవారికుండవలసిన లక్షణములు. ఇవియేనా! సనాతనాచార సన్యాసాశ్రమ విధులు ఈ విధముగనేనా? ఆదిశంకరాదులు నడిచినది వీరి సన్యాసము శ్రీ శంకరులవారిననుసరించి కర్మ సన్యాసమో! లేక లోకమాన్యు ననుసరించి కర్మఫల సన్యాసమో? తెలియుటలేదు. వీరు యీ యాశ్రమమును స్వీకరించిన దెందులకో? వీరు పరిత్యజించినదేమిటో? తెలియవచ్చుటలేదు ఈ యాశ్రమమును స్వీకరించుటచే యింతకుముందటి కంటెను భూషణములేమి? పంచభక్ష్యపరమాన్నము లేమి? విలువ గల జరీశాలువలేమి? కిరీటాదులేమి? శిష్యులు తప్పురాండ్రేమి? పాదపూజలేమి? యభివృద్ధియగుచునే యున్నవి వీరినేనా? హిందూ మతస్థు లెల్లరును ఆదర్శప్రాయులుగా నంగీకరించవలసినది వీరిని జూచియేనా సనాతన ధర్మమును గ్రహించవలసినది ఆశ్చర్యము! అతివిచిత్రము! ప్రకృతి స్వభావము! ప్రపంచ లక్షణము!

కొడంగల్

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలస్థితి

సుమారు ౨౦ రోజులనుండి వర్షములేమ వరిపంటకు తగిన నీరురాక పోయినను పునాస పంటకు సరిపోవు నట్లైనను వర్షము కురిసిన బాగుండునని కర్షకులు తలంచుచున్నారు

మార్పు

ఈయూరి మాధ్యమిక పాఠశాలలో సుమారు ౫-౬ సంవత్సరముల నుండి సహాయోపాధ్యాయులుగనున్న శ్రీ ఉన్నవ పానకాల రావుగారు బళ్లారి యూరులోచేరిన అలంపూరు స్కూలునకు మార్చబడిరి. వీరి యీమార్పువలన గ్రామవాసుల కందరికి ముఖ్యముగ హిందూజనుల కందరికి ఖేదము కలిగినది. వీరు రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు మంచి ఉత్సాహవంతులగు యువ్వనులు విద్యావంతులు పరోపకారము నందును, ప్రజాహిత కార్యములందును వీరి కభిమానము మెండు. నేతవాండ్లు పగలంతయు తమవృత్తి పనులొనర్చుకొను వారలగుటచే ప్రభుత్వ పాఠశాలకు రాజాలరని తలచి వీరివిద్యాభ్యాసము కొరకు 'మొగలప్ప' అనువారిచే ఒక రాత్రి పాఠశాలను స్థాపింపచేసి వారికి అన్ని విధముల సహాయము చేయుచుండిరి. ఈ పాఠశాల స్థిరముగ నుండగలుగుటకు సర్కారి గ్రాంటు నిప్పించుటకు కూడ ప్రయత్నము చేసిరి. ఇక కొద్ది కాలము గడచిన గ్రాంటు కూడ దొరకు చుండును. పంచముల విద్యాభ్యాసము కొరకు గూడ నొక పాఠశాలను పెట్టించ ప్రయత్నించు చుండిరి. ఈ యూరి విద్యార్థులయందు ఆంగ్లవిద్యాభిమానము దృఢముగ నెలకొల్పి, విద్యాభ్యాసము కొరకు బలమైన కృషిసల్పిన వారిలో వీరు ముఖ్యులు, వీరికృషిఫలితముగ చాల విద్యార్థులు ఆంగ్ల భాష మాధ్యమిక పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైరి. ముఖ్యముగ వీరివలన హిందువులందు ఒక నూతనోత్సాహము కలిగియుండెను

వివిధ విషయములు

డాక్టరు మూంజీగారు

ఆగస్టు ౧౫ వ తేది నాగపూరునందు డాక్టరు మూంజీగారికి పదివేల రూపాయిల సంచి సమర్పింప బడినది. డాక్టరుగారు తాము నిరంతరము హిందూ మత సేవజేయు చుందుమనియు నుడివిరి.

మద్రాసు కాంగ్రెసు స్థలము

రాబోవు జాతీయ మహాసభకు మద్రాసు నగరమున పీపుల్సు పార్కునందు స్థల మొసగుటకై కోరగ, కార్పొరేషన్ కమిషనరు స్థలము లేదని జవాబిచ్చిరట.

నిరుద్యోగ సమస్య

మైసూరు దివానులగు మిర్జా ఇస్మాయిల్ సా॥ మైసూరు ఆర్థిక మహాసభ తెగడుము నిరుద్యోగము పోనాడుటకు, వ్యవసాయము నేర్పు పద్ధతిగల విద్యా విధానము సిద్ధపరచిన భోజన సామగ్రియు, ఆదాయము నిచ్చు వృత్తుల నవలంబించుట కవకాశము కలుగునని యు, సూచించిరి.

డాక్టరు అన్సారీ సా॥

వీరు తమ రాజకీయాభిప్రాయములు త్వరలో ప్రకటించెదరట. తమ యభిప్రాయములు అనుకూలముగ నున్న కాంగ్రెసున కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన వలయునని సూచించు చున్నారు.

మిల్లు యజమానుల కృషి విఫలమగుట

బొంబాయి మిల్లు యజమానులు తమ పరిశ్రమకు విదేశముల పోటీనుండి రక్షణ నొసగ వలయునని రాజ ప్రతినిధిని కోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు రక్షణ నొసంగుటకు నిరాకరించిరి

డాక్టరు బీసెంటు

కాంగ్రెసువారిచే నేరోకబిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడిన యెడల పీరిచే సిద్ధపరుప బడిన ఇండియా కామను వెల్తు బిల్లును వదలు కొందుమని ప్రకటించిరి.

రౌండుటేబిలు కాన్ఫెరెన్సు

కోయంబత్తూరు జిల్లా మహాసభయందు భారతదేశ రాజ్యాంగము చర్చించుటకు రౌండు టేబిల్ కాన్ఫరెన్సు సమావేశ పరచ వలయునని తీర్మానింప బడినది.

నాగపూరు సత్యాగ్రహము

ఇచట ఆయుధచట్ట శాసనోల్లంఘనము మిత్రోత్సాహముతో జరుగుచున్నది. సత్యాగ్రహులు "జేలుకు తీసుకపోండు లేదా ఆయుధము తిరిగి నొసంగుడు." అని ప్రభుత్వోద్యోగులచే నడుచున్నారు. అయినను పోలీసువారు శ్రద్ధ తీసికొనుటలేదు. రిజర్వికను పైనికులు గోడపైన గూర్చుండి గీతములు పాడు చున్నారట.

చాంగ్ కేయిషేక్‌గారి రాజీనామా

చీనా దేశమున విప్లవ పార్టీ నాయకులగు వీరు రాజీనామా నొసంగి భార్యా పుత్రులతో యెటకో వెళ్లిరి.

ఎల్లప్పుడు విద్యార్థులుగనే నుండుడు

బెనారసునందు కాశీ విద్యాపీఠము యొక్క షష్ట ప్రదాన సభ కధ్యక్షత వహించిన పి. వి. వైద్య గారిట్లు వచించిరి —

విద్య అభ్యసించుటకై సాధారణమగు యుండ వలయును. విజ్ఞానము యెవరినుండి యైనను సంపాదించి విమ్ము. విశ్వ విద్యాలయములు ప్రభుత్వాధీనములం దుండరాదు. పూర్వము భారత వర్షమునందు విశ్వ విద్యాలయములు ప్రజలచే పాలింప బడుచుండెను. అక్స్‌ఫోర్డు, కేంబ్రిడ్జి విశ్వ విద్యాలయములు ప్రభుత్వమును జోక్యము కలిగించుకొన నివ్వవు. ప్రభుత్వ సంబంధమున్నచో విశ్వ విద్యాలయములు వృద్ధిజెంద జాలవు. విశ్వ విద్యాలయములందు రాష్ట్ర భాషయందే బోధింప వలయును. విద్యార్థులు తమ ప్రపంచము చక్కబరచు కొనుటకు నిరంతరము ప్రయత్నించు చుండవలయును. నిర్భయులుగ నుండవలయును. మతసేవ, దేశసేవ చేయవలయును. జీవితాంతమువఱకు విద్యార్థులుగ నుండవలయును.

హరతాళము

లాహోరు నగరమున కీ. శే. సర్ గంగారాం గారి అస్థులు యూరేగించి రావినది యొడ్డున పూడ్చ బడెను. వీరి గౌరవార్థము ఆగస్టు ౧౫ వ తేది హరతాళము జరుప బడినది.

కైరానందు ప్రవాహము

గుజరాతు రాష్ట్రమునందలి యీ ప్రదేశమునందు ప్రవాహములవలన ఎన్నియో గృహములు కూలిపోయినవి. నష్టము ౧ కోటి అయినటుల అంచనా వేయబడినది. గుజరాత్ విద్యాపీఠ విద్యార్థులు పాములకు సహాయము చేయుచున్నారు.

బొంబాయి ఆంధ్రులు

బొంబాయినందు ఆంధ్రుల వార్షిక సభ జరిగినది. ఆంధ్ర ప్రకాశిక సంపాదకులగు ఎ. సి. పార్థసారధి నాయుడుగారు కీ. శే. లకట వెంకట సంతాపము వెలిబుచ్చుచు తీర్మానము గావించిరి. నూతన యెన్నికలు జరిగినవి. జి. డి. నరసింహాగారు అధ్యక్షులుగను, వద్దాగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, ఎన్. సి. నరసింహాచార్యగారు కార్యదర్శిగను, ఎన్నుకొనబడిరి. విద్యా విధానమునందు ఆంధ్రమును ఐచ్ఛిక భాషగ చేర్చుటకు బొంబాయి విశ్వ విద్యాలయ యాధికారులను కోరుచు తీర్మానింప బడినది

రవీంద్ర కవీంద్రునికి సన్మానము

సింగపూరునందును, మలయాద్వీపమునందును, రవీంద్రనాథ టాగూరు గారిని అచ్చట వారు ఘనముగ స్వాగత మొసగిరి. సన్మాన పత్రములు సమర్పింప బడినవి.

ప్రపంచములోకెల్ల కెను వృద్ధుడు

కాన్స్టాంటినోపిల్ పట్టణమున ౧౬౮ సం॥ రముల కెను వృద్ధుడు "జారా అఘా" అను నతడు న్నాడు. మొన్న మొన్ననే అతని జన్మదినోత్సవము జరుప బడినది. అతని ప్రస్తుతపు భార్య ౫౮ సం॥ రముల వయసు గలది. పదియవ వివాహపు భార్య. అతనికి సంతానము ౩౫ మంది. ఇతడింకను గుమస్తాగా పనిచేయు చున్నాడు. మోటారుపైబయారంది తనకి మిక్కిలి ప్రీతియట.

స్థానిక వృత్తాంతములు

ఉపన్యాస సభ

నిజాం కాలేజీయందు ఆగస్టు ౨౨ వ తేది సోమవారము సాయంత్రము ౬-౩౦ గంటలకు కాలేజ ఉపాధ్యక్షులగు మిస్టర్ మెక్ మేరిన్ అధ్యక్షత క్రింద ఉపన్యాస సభ జరుగును. ఉస్మానియా శస్త్రాల ప్రాఫెసరులగు డాక్టరు కురేషీ సా॥ "ప్రకృతిశాస్త్రము-దాని భాగము ప్రకృతిశాస్త్రతులు" అను విషయముగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

పరిశ్రమలపాఠశాల పరీక్షలు

ఉస్మానియా పరిశ్రమల పాఠశాల పరీక్షలు మొహారు ౧౮ వ తేది నుండి ౨౫ వ తేదివఱకు జరుగును.

యూనానీ వైద్యులు

వైద్యులు వైద్యశాలలను కై సెక్రటరీ వద్దనుండి సెక్రటరీ ప్రకారము సర్టిఫికేటు పొందనిచో రోగులకు చికిత్స చేయజాలరు. కనుక వారిపేరులు రిజిస్టరులో చేర్చినట్టి సర్టిఫికేటు కొఱకు సెక్రటరీ ౧-౫ ప్రకారము దరఖాస్తును, పరీక్షలో గెలుపొందిన పత్రమును, రు॥ ౧౫ రుసుమును పంపవలయునని యూనాని వైద్యశాఖ వారు ప్రకటించిరి.

స్మారకసభ

నేడు సాయంత్రము ౬-౩౦ గంటలకు అఫ్జల్ గంజు చమన్ సమీపమునయున్న బాలసరస్వతీ నిలయములో శ్రీకృష్ణదేవరాయ ఆంధ్రభాషా నిలయము, వేమన గ్రంథాలయము, బాలసరస్వతి నిలయము, నిజాము రాష్ట్ర ఆంధ్రజన సంఘము పక్షమున కీ॥ శే॥ పాపిరెడ్డి వకీలుగారి అకాల మరణమును గూర్చి విచారము వెలిబుచ్చుటకు స్మారకసభ సమావేశమగును.

సుంకముల శాఖ

సుంకశాఖాధ్యక్షులు వరంగల్లుకు పోరాపోయియున్నారు.

సికింద్రాబాదునందు శి అర్ంగాదివారు మూహమేటాలు వస్తువులు తెప్పించి వాని విలువకన్న తిచ్చుకు తక్కువ విలువలు వెలలు దెలుపు వెలల పట్టిక (Invoice) చూపినందున సుంకపుశాఖవారు రు ౨౦౦ జుర్మానావిధించిరి

ఇంతవఱకు యూరోపు ఖండమునుండి తెప్పించబడు వస్తువులపై కంపెనివారి వెలల పట్టికననుసరించి సుంకపుశాఖవారు పన్ను గైకొనుచుండిరి. కొంతకాలము నుండి అసలు వెలలకు ఖర్చులు జతపరచి ఆ మొత్తము పై పన్ను వసూలుచేయబడెను ఈ విషయమై సుంకపుశాఖాధ్యక్షుల వద్దకు వర్తకులు వెళ్లిరి. దానిపైన అధ్యక్షులు అసలు వెలల పట్టికపైన పన్ను గైకొనుటకు ఆజ్ఞ ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

అకాల మరణము

ఉస్మానుగంజునందు నర్సయ్యయను కూలివాడు గోవహాలుగొట్టుచుండగా కూలిన భాగము అతనిపైపడుటచే వెంటనే మరణించెను.

పోలీసుభటునకు గాయమగుట

సికింద్రాబాదునందు గుఱ్ఱపు బండివాడు బండిని త్వరితగతి పరుగెత్తించుటచే పోలీసుభటుని కాలునకు గాయము కలిగించెను. భటుడు ఆసుపత్రికి చేర్చబడెను. బండివాడు అరెస్టు చేయబడినాడు.

సూచన

శ్రీకృష్ణ జయంతి వలన నేడు (౮) పేజీల పత్రిక ప్రకటింపబడినది.

గో. ప. సం.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రభవ సంవత్సర శ్రావణ బ॥ ౨

శుక్రవారము

మత విషయమున ద్వంద్వాచరణ

మనుజుడు తన వ్యక్తిత్వ ధర్మములను నిర్వహించుటకు మతము మనుసది మార్గదర్శకము. ఈ ఆదర్శమును అనుసరించి అతడు మెలంగుచుండును. ఈ ఆదర్శమును తన జీవితము యొక్క పరమావధిగ జేసికొనుట మనుజుని అంతరాత్మ నిర్ణయించియుండును. ఒకనొక ఆదర్శము స్వీకరించిన పిదప దాని విసర్జించి వేరొక మార్గమవలంబించుమని యాతని ప్రోత్సహించుటకు గాని ఉత్సాహము వ్యక్తులకే గాని, సంఘమునకే గాని, ఈ నాగరిక యుగమున అసాధ్యము. అందువలన కాల ప్రవాహముచే జన్మతః ఒక ఆదర్శము నందున్నవారు పరవ వేరొక ఆదర్శము స్వీకరించి జరుగుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఇటీవల పెద్దపల్లి దేశముఖులును, హిందూ సంఘమునందు బ్రాహ్మణేతర జాతికి జెందిన వారును, అగు వేంకట రాజేశ్వరరావుగారు కీర్తిశేషులయిన సంగతి పాఠక ప్రపంచమునకు విదితమే. వారికి కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద ఇస్లాము మతముపై శ్రద్ధ గలిగినట్లును, బహిరంగముగ హిందూ ధర్మములకు లోబడినట్లును, చెప్పుచున్నారు. వారి అంత్య సంస్కారములు ఇస్లాము మతానుసారము జరుపుటచే ఈ విషయమున కలవరము కలిగినది. తాము ప్రేమించునది బహిరంగముగ స్వీకరించక ద్వంద్వాచరణచే ఉభయ మతములను నిందాస్పదము జేయుట అసమంజసమని హిందూ సంఘము వారు తలంచుచున్నారు. హిందూసమాజము వారిట్టి పద్ధతి అవలంబించు టేలయని ప్రశ్నించుచున్నారు.

పోయినవారు పోగ వారసులు స్వగ్రామమున హిందూ మత సాంప్రదాయ ప్రకారము సంస్కారములు సలుపుటయు, ముసల్మాను సోదరులు తమ మత సాంప్రదాయానుసారము ప్రార్థన సభలు జరుపుటయు, హిందూ సమాజమును వారిని విస్మయమున ముంచుటయే గాక వీరి వారసులు యేమతమునకు జెందినవారని సందేహము కలిగించినది. సమాజికుల యందెంతో అలజడి కూడ కలిగించినది.

ఈ విషయమై సమాలోచించుటకు నిన్న వివేకవర్ధనీ థియేటరునందు హిందూ సమాజికుల బహిరంగ సభ శ్రీయుత రామచంద్ర నాయకు ఎం. ఏ. బార్ఎట్లా గారి యాజమాన్యమున జరిగినది. సభయందుపపాదింపబడి ఆమోదింపబడిన తీర్మానములు సమంజసముగనే యున్నవి. ప్రస్తుత పరిస్థితులను గూర్చి విచారము వెలిపి ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము హిందూసంఘ రక్షణార్థము అవసరములగు చర్యలను అవలంబింపవలయునని పీఠాధిపతులను మొకటి తీర్మానము కోరుచున్నది. మతమునందిట్టి అంతరాయములు కలుగుచున్నప్పుడు పీఠాధిపతులు తమ అమూల్యాభిప్రాయములు తెలిపి సంఘమును కాపాడవారి విధియై యున్నది. ఇట్లు శాసింపకుండిన సంఘము నందవినీతి ప్రబలుచుండునని విదితమే.

ప్రభుస్వామ్యము ప్రజలు ధర్మదూరులు గాకుండ కాపాడుచుండును. పాలితుల వివిధ మతములయందు శ్రద్ధ వహించి శాసించుచుండును. ఈ రాష్ట్రమున వివిధ మతముల వారు నివసించుట చేత దయామయులగు ప్రభుత్వము వారు దృష్టి చూపి యున్నారు. ౧౩౩౭ ఫ॥ సంవత్సరమున వెడలిన గష్తీ ద్వారా ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త మతము స్వీకరించిన మృతుని అంత్య సంస్కారముల విషయములో పొరపాటులు జరుగుటకు అవకాశము కలదని సూచించుచు మతమును మార్చుకొన్న విషయము స్పష్టముగ ప్రకటితమై రిజిస్టరులో చేర్చవలెనని సూచించి యున్నారు. ఇట్టి విషయమే యిప్పుడు జరుగుట చేతను, కీ. శే. దేశముఖుగారు చనిపోకముందు తాము మహమ్మదీయులైన సంగతి ప్రకటించక పోవుటచేతను, సభవారు ప్రభుత్వమును ఈ విషయమున శ్రద్ధ వహించుటకై కోరిరి.

ఇందువలన మా మహమ్మదీయ సోదరులు వేరొక భావము తలంచకుందురుగాక యని మేము సూచించుచున్నాము. ఈ రాష్ట్రము చిరకాలమునుండి హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రికాలవాలమై, ఇతర ప్రాంతములకాదర్శ ప్రాయమై వచ్చుచున్నది. ఇట్టి శాంతతకు కళంకము కలిగించిన ఇరు సంఘములవారును బాధ్యులుగానే పరిగణింపబడుదురు. హిందువులు కీర్తిశేషులును, వారి వారసులును యేమతమునకు జెందిన వారని తెలిసికొనుటకును, ద్వంద్వాచరణచే ఉభయ మతముల నగౌరవ పరచకుండుటకును వాంఛించుచున్నారు. శాంతి, ప్రేమ, మూలమున అన్నియు పరిష్కరింపబడును. ఈ విషయమై కీర్తిశేషుల వారసులు స్వయముగా తమ అంతరాత్మ ప్రేరణమును ప్రకటించి కృతజ్ఞతా పాత్రులగుదురని నమ్మెదము.

శైవ సభలు

ద్వితీయ శైవపండిత మహాసభ

ఈసభ శ్రావణ శు॥ ౩ ఆదివారముదయమున రాజా కందుకూరి బాలసూర్య ప్రసాదరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఆకారపు వెంకన్న చెన్నయ్య గార్ల జాయింట్ గిర్నియందు సమావేశమయినది. మద్ది సోమయ్య గారిచే స్వాగతోపన్యాసము చదువబడెను. బ్ర॥ ముదిగొండ కుమారస్వామి గారు ప్రజారంజకమగు స్వాగత పద్యములు చదివిన పిదప, అధ్యక్షులు చెన్నకొనబడి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును చదివిరి. మధ్యాహ్న మధ్యక్షులును, బ్ర॥ శ్రీ ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రి గారును, ముదిగొండ బుచ్చయ్య లింగశాస్త్రి గారును, మరిమూలను గూర్చియు, బ్ర॥ శ్రీ పులిపాక మహాదేవశాస్త్రిగారు, శైవసిద్ధాంతమును గూర్చియు నుపన్యసించిరి. శ్రావణ శు॥ ౫, ౬ తేదీలయందు పండితులు మత విషయములను గూర్చి చర్చించిరి.

౧౫వ శైవ మహాసభ

ఈ శైవసభ శ్రావణ శు॥ ౬ బుధవారముదయము పండిత సభా భవనమునందే రాజా కందుకూరి బాలసూర్య ప్రసాదరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయినది. మద్దిసోమయ్య గారిచే స్వాగతోపన్యాసము చదువబడినది. అధ్యక్షుల ఎన్నిక జరిగిన పిదప నధ్యక్షులు అగ్రాసనాసీనులై ప్రారంభోపన్యాసమును జదివిరి. శైవ మతమును గూర్చియు నుపన్యాసములు జరిగినవి, మధ్యాహ్నము దేశోద్ధారకులగు శైవ సంఘము వారు వినతిపత్రము సమర్పించిరి. శ్రీ ములుగు రామలింగయ్యగారు ౧౯౨౦ శైవ మహాజనసభా చారిత్రములు జదివిరి. శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు శైవమత మేయే మార్గముల వృద్ధిపొందినది యను విషయమై శైలిలో నుపన్యసించిరి. శ్రీ ముదిగొండ బుచ్చయ్య లింగశాస్త్రిగారు శైవమత గౌరవమును వెల్లడించిరి.

ద్వితీయ దినచర్య

ఉదయము మత విషయము చర్చించి తీర్మానింపబడినవి. మధ్యాహ్నము శివాధిక్యతను గురించియు, వేదవిద్యను గూర్చియు, భాష్యము గూర్చియు, జీవేశ్వరైక్యమును గూర్చియు, సజ్జన భాషణముల గూర్చియు శివభక్తిని గూర్చియు యుపన్యాసములు జరిగినవి.

తృతీయ దినచర్య

ఉదయము కొన్ని తీర్మానములు గావింపబడి నవి. నిజాము ప్రభువువారి కాయురారోగ్యైశ్వర్య ములు శంకరుడు ప్రసాదించు నటుల విన్నప మర్పింప బడినది. దేశోద్ధారకులగు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు గారికి శైవప్రచారిణీ సంస్కృత విద్యాశాల విద్యార్థులు స్వాగత మర్పించిరి.

నాల్గవ దినచర్య

ఉదయము దేశోద్ధారకులు రామలింగేశ్వర ము ద్రణాలయమును శంకరారాధ్యులవారి సత్రమును వీక్షించి శైవప్రచారిణీ సంస్కృత విద్యాశాలను శైవ ప్రచారిణీ పత్రికాలయమును గాంచిరి. విద్యార్థులకు తమ దినపత్రికయు, భారతియు, నొసంగుదు మని వాగ్దానము చేసిరి. పత్రికాలయమున జరుగుచున్న కా ర్యమును గూర్చి శ్లాఘించిరి. మధ్యాహ్నమున శివభ క్త సమాజము వారు దేశోద్ధారకులను సభాధ్యక్షులను నీరాల లింగారాధ్యులను, తమ భజనమందిరమున కుత్సాహముతో తీసికొని వెళ్లిరి. భజన మందిరము చక్కగ నలంకరింపబడెను. శివభజన కొంతసేపు జరిగిన తర్వాత, గాండ్ల రాజయోగి వినతి పద్యముల చదివెను. బుచ్చయ్య లింగశాస్త్రి గారి యుపన్యాసముతోను స్వస్తివచనములతోను సభ ముగిసినది.

ద్వితీయ శైవ పంచాయతి మహాసభ

అధ్యక్షోపన్యాసము

ఏదేవికి, ఓంకారము, ఐదరమో, ఏమారకు ఝకార మువారములు మజ్వయమో, విజయునికి, శికారము, నకుమా, ఏకక్కికి, నకార మకారములు, పాదద్వయమో, అట్టి లింగాకారమగు మున్ముత్తి మా త్రుక, అట్టి ప్రణవ విశిష్టమగు పంచాక్షరి, అట్టి పరా విద్య, మన పూర్వులకు పద్ధతు లొసగిన మహావిద్య, మన బలము, మన తేజస్సు, మన యోగభాగము, మన వాలికి పెన్నిధి, మన పంచాక్షరి మహా మంత్రము, మనలందరికి చిన్నదై పెల్లుబడుచు మున్నది. లింగ ధారణము చున్నది ... ద్రాక్షలను చున్నది. స్వయంభాషా మానము లేని బ్రతుకు మర్యాదముగ నున్నది. మిమ్ము లందరు మరచున్నది వినుడు, వినుడు, అవిరాపును, ఓక్కటిరి, నిశ్శబ్దముగ, నేత్రముల మూసికొని, నేను గ్రహించునదై మీ పేరవిన వినుడు, అట్టి పంచాక్షరి పిలుపులు మీ చెవులకు గాదు మీ హృదయమునకు వినబడి తెలియవలెను. మీరె ఎరుగుదురు గాక.

నురుకుల విద్యాలయము పాఠశాలా, స్థాపనము, మనవారికి శైవశాస్త్రము, మతవిద్య నేర్పు పాఠశాల స్థాపనము చేతకాలని నవపబడునది మనకు లేదు. ఇప్పు డిచ్చటచ్చట నేవో యేర్పాటులున్నను, అవి చాలవని తేలుచున్నది. బాలురకేకాక పెద్దవారలకుగూడ మతవిద్య గఱపు ఒక సంస్థయు అందొక పుస్తక భాండాగారమును మనకుండవలెను. అందు సం స్కృత కావ్యములు, వేదభాగములు, మతగ్రంథము లు చిన్నయ దీక్షాది కర్మ ప్రయోగములు, ఇంకను కొంచెము చరిత్ర భూగోళములు, లెక్కలు నేర్పు టవలయును. ఉపన్యాసము లిచ్చుట నేర్ప వలయును, పెద్దవారలకైనచో ప్రత్యేకముగ మతధర్మము లాగాని, వారు కోరిన నమకము చమకము మొదలగు వేద భా గములు కాని, చిన్నయ దీక్షాది కర్మ ప్రయోగము కాని, ప్రత్యేకముగ నేర్పబడ వలయును. ఇక ను సభోపదేశమున గొందఱు బోధకులు శైవులందు ప్రతి గ్రామమునకు పోయి మతోపన్యాసము లిచ్చుచు, అట నుండు ఆరాధ్యులు నైష్ఠికులు మొదలగు శైవులందు ను ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసగుచు, తమ శక్తి కొలది మత సంశయముల వారించుచు మత ప్రబోధము గల్గించు నేర్పాటులు మన ప్రస్తుత పరిస్థితులయందవస రముగ తోచెను. ఇంకను మన మత ధర్మముల నొక్కటిగ కరపత్రములను చేర్చుచు ముద్రింపించి శైవులకు ఉచితముగ పంచుచుండుట వలన మత వ్యాపకము గల్గించుటయు మన కవసర మని తోచెను.

ఉప్పులు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలస్థితి

ఇటీవల జోరుగా వర్షములు లేవు. కాని రెం డు దినములనుండి మేఘములు ఆకాశమున క్రమ్ముచు తేలిపోవుచున్నవి. నిరు రావంపుని ఇంతవరకు ఎవ్వరు వేయలేదు. నిర్ధయ కొంపలసినదని కాలువ విషయమై పుర ప్రముఖులు శ్రద్ధ తీసికొను చున్నారు. పత్రిక ద్వారా పెట్టుకొనిన మొఱ ప్రముఖుల దృష్టి నాక ర్షించినందులకెంతయు సంతసించు చున్నాను.

హైదరాబాద హాల్కా

విద్యాశాఖ నాజరు సా॥ గారు,

వీరు షహరెకను ౧౯౦ తేదినుండి ౨౦ తేదివ రకు ఈక్రింది పాఠశాలలను వీక్షించిరి. అప్పుడు పాఠ శాలలందు ఈక్రింది విధముగ బాలురుండిరి

తెలుగు బాలికా పాఠశాల, అడ పిల్లలలో సముక్షము			౧౨
అరబ్బీ పాఠశాల	౧౧౩	,,	,, ౨౩
ఉర్దూ బాలికా పాఠశాల	౩౬	,,	,, ౨౮

పై పాఠశాలలందు పూర్వపు ఉపాధ్యాయు ఉపాధ్యాయులే పని చేయుచున్నారు. కాని తెలుగు బాలికా పాఠశాల ఉపాధ్యాయులగు శ్రీమాన్ రంగయ్య గారికి సుమారు ౧౧ మాసములనుండి జీత మను వేతనము లభించుట లేదు. విద్యాశాఖాధికా రులు ఈవిషయమున తగు శ్రద్ధవహించి వేతనము త్వరలో అందు ఏర్పాటు చేయుదురుగాక?

ఉపాధ్యాయులసభ

మొహరం ౨౦ తేదిన పైసభ హుజూరాబాద విద్యాశాఖ నాజరులగు శ్రీయుత శివరాంపంతు గా రియున్నగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగునని తెలియు చున్నది.

ఉప్పుల కొత్వాలి పటేలు విముక్తి

ఉప్పుల కొత్వాలి పటేలుయగు మరికి హుజూ రాబాద న్యాయస్థానము వారు ఒక సంవత్సరం కారా గారవాస శిక్ష విధించి యుండిరిగదా! సుభా తీర్పుపై అపీలుపడి హనుమకొండలోని సదరు అదాల తునందు మురాఫా చేసెను. ఇతని పక్షమున విఖ్యా తాంధ్ర న్యాయవాదులగు శ్రీయుత కొండా సుబ్బ ర్యనరావు గారు పనిచేసిరని తెలియుచున్నది. షహరెకు ఏరు ౧౬ వ తేదిన పై న్యాయస్థానాధ కారులగు మౌల్వీ హాబీబుమహమ్మదు రషీదుద్దీను సాహెబ్ గారు క్రింది న్యాయస్థానము వారి తీర్పును ఖండించుచు నిందితుడు నేరము నరుదేశముతో సలుపలేదని సరియైన కారణములను జూపించుచు నిందితుని విముక్తి చేసిరి.

బహిరంగసభ

నిన్న సాయంత్రము ౬-౩౦ గంటలకు విశేశ్వరసినాటకశాలయందు హిందూ సమాజముల బహిరం గసభ జరిగినది. సభకు నగరము యొక్క మూలమూలల నుండి సుమారు ౧౫౦౦ మంది వచ్చిరి. సౌందురంగ జోష్ఠీగారు శ్రీయుత రామచంద్ర నాయకు ఎం.ఏ. బాలిల్లాగారిని అధ్యక్షులుగ నుండుట నుపపాదించ భువనేశ్వర గిర్జి గారు బలపరచిరి. ఆతరువాత అధ్యక్షు లు పెలగేగుచుండె నాయకుగారు లేచి సభకుయూ వేసవ చి విషయము జరిగిన యుదంతమును విశదీకరించిరి. అనంతరము కాశీనాథరావు వైద్యగారు ఎం.ఏ. ఎల్ ఎల్. బి. ఈ తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.—

పెద్దపల్లి దేశముఖులగు వేంకటరాజేశ్వరరావు గారు కొలధర్మమవలంబించిన పిదప జరిగిన విషయముల గూర్చి సభవారు చింతిల్లుచున్నారు. ఈ విషయమై తగు చర్య తీసికొని ఇతర మతస్థులకు కష్టము కలిగించక నుండ హిందూ మతాచారములను రక్షించుటకై సంస్థా పకులను ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము ప్రవేశపెట్టి ఇంతవరకు పత్రిక లలో వచ్చిన సంగతులు విశదీకరించిరి. ఈవిషయమై మతాధిపతులు శ్రద్ధవహించి హిందూమత రక్షణ మొనర్చుట ధర్మమని నిరూపించిరి. శ్రీనివాసరావు శర్మ బి.ఏ. బాలిల్లాగారు బలపరచిరి. తదనంతర గము మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు దిగువ తీర్మానము ప్రవేశపెట్టిరి.—

పెద్దపల్లి దేశముఖులగు వేంకటరాజేశ్వరరావు గారు కొలధర్మము నొందిన పిదప వెలువడిన విషయముల వలన హిందూ సమాజమునకు కలవరము కలిగినది. కనుక ప్రభుత్వమువారు ఒకరు ఏమార్గ మున మతాంతరము స్వీకరించినట్లు ప్రకటనచేసిన తెలుపకుండిన పక్షమున ఆతని అంత్యక్రియలు ఆతడు జన్మించిన మతము ప్రకారమే జరుప వలెననియు, అందు ఇతర మతస్థులు జోక్యము కలిగించుకొనకుండ నట్లును, అవసరమగు ఆజ్ఞలు ప్రచారింపవలయునని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపసాదకులు విషయమై విశదీకరించుచు ఇంతకుము న్ను శ్రీ ... స్వీకరించిన వ్యక్తులనుగూర్చి మతశాఖ వారు ప్రకటించిన స్పష్టత తెలుపరచిరి. ప్రభుత్వమువారు శాంతికి భంగము కలుగకుండ, ముందు జరుగబోవు దానిని నివారించుటకు కోరిరి. అనంతరము బండారు కేశవరావుగారు తాము పూర్వమునుండియు హిందూ మహాత్మ్యమును మైత్రికై పాటుపడు చున్నామనియు, నిరంతర మదే వాంఛించు చుందుమనియు, ప్రభుత్వ మువారు పై తీర్మానము ప్రకారము ఆజ్ఞలు ఏము లయునని యు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి ... నిలచి యుండుననియు కొన్ని సదర్భము ప్రవేశపెట్టబడనున్న వనియు వాక్రు చ్చిరి. అలంపల్లి వేంకటరామరావుగారు బలపరచిరి. అంత అధ్యక్షులు సభికుల అభిప్రాయము పొంది తీర్మానము అంగీకరింప బడినట్లు ప్రకటించిరి. వారు సభ శాంతి యుతముగ జరిగినం దులకు ప్రశంసించిరి. పైరెండు తీర్మానములు ఆయా విషయములకు సంబంధించిన వారికి అధ్యక్షులు పంపు నట్లు వారే ప్రవేశపెట్టి సభికుల అమోదము పొందిరి. అమితోత్సాహముతోను జయ జయధ్వానములతోను సభ రాత్రి సుమారు ౯ గంటలకు ముగిసెను.